

خوێندنی یەک بە " زمان ئێگە" نەو و ناو دێم "ی"امیار مەحمود. . رێژگار خالید

پێش ھەر شتێک دێم وێت ئێو بەم :
کاتێک بەدنگی و هیچ شتێک ناوەت و قسەکان و خەمەکان لەدەت
ھەدەگری ئێو بەدنگ نیت ، مردووی .
ھەر بەی /

دەردێ دێ و ورتەورت و دێنگەدنگ و گەلی سەر لەوکان و وێندەخ و
و دێقەقەق و دێاوکە و بە تاقەتی و ھەلاکی زەر ، بەشەکن لە
تەکدانی فکری ئێنسانەکان .

لێگە ئێو شە بەدنگی و پرسیارنەکردن و دانێشتن ، بەشەکن لەو گەمە
فیکری وادەکات کە تایی بەھەموو شتێک بەھەنەت .
ئالەردا

نووسەر بە ناوێشانی کتێبەکە و کەمەشێعر و چەند پارچە شعرێک لە
تەفکیرینە شەقە سەردەم و شەقە ئابردوو و شەقە زەمان و شەقە
مانەوێ مرەفەکان دێچەت .

لێاستیشدا شێعری کوردی مەژووێکی دوور و درێژ و پە لەشانی و
پە لە ھەوراز و نشەوی ھەبوو .

ھەر ئێو شە وادەکات زمانی کوردی و شێعری کوردی لە ناوێچوو یا نیش
نەفەوتاو یا نیش بزر نەبوو .

چونکە ئێدەبیاتی ئێمە و زمانی گەلێ وێ و ووداوەکان و دێقە چیرەک
و ئێمان و بەسەرھات و مەژووێکی کەمەلایەتی و سیاسیمان لە ناو
شێعردا و جودە ھەبوو ، جگە لەو شە شێعری کوردی لە پامە
خەشەوێستیدا خەباتی سیاسی و نەتەوێکی گەیانەدوو .

ئێگەر ووردبێنەو ئێدەبیاتی ئێمە بەگشتی و زمانی گەتوگەکردن و
قسەمان و دێنگەدنگ و گەلی سەر لەوکانمان ئاوازێک و فەمەکی
شێعری وەرگرتوو .

لەپاێ وێشدا شێعری کوردی زیاتر بەلای سەزداری و دروستکردنی
وێندەکی گەورە بوو بە بەبیرھەنانەوێ ئابردوو و بەستەوێ
بەئێستادا ئێو شە وایکردوو کاریگەری بەھەزی بەژیانی ئێستاماندا
ھەبەت .

بەیە دێبین وێک پەوێست نەتوانراو ئێدەبیات و دێقە شێعرییمان
لەخەمی داھاتووبەت و ئابردوو تەکبەشکەنەت و لەبیری بکات .

هه تاو کو ئستا نه مانتوانيو وک پويست شيعری فکری بنووسين و
پرسیاری جدی دروست بکين و ولامی جدديمان به ئو و شتان هه بهت
ده مان ووت لهی تبهگين .

له و وانينه و رهگه بهخم دهدهم و بهم
لهم کتهبه //

هه موو شتهک ووجودی هه به جگه له زن ، چونکه زن لهه ره شوتهک بهت
يا شوتهک جواندهکا يانيش وهه تهکی دهدهات و نهه لهته شتهکان
وهه کو خه يان بهمننه وهه .

له غيا به زن

خه يا هه به و گومان هه به و درزبردنی ناخ هه به و شکان و دونيا بهه
هه به له تونه لهکی دوور و دره ئی تاریک دهچته و هه موو شتهک وونه !
له به ره ئو لهی زمان نادهوت و نووسينه کان نووسينه نه و دهه ، به به
دهکرت ده فهمان له بهکات چونکه ده به استگه يانه دره کان نيشان
دهدهات و وادهکات قمان لهی بهت و له بهری نهکين و به ئاگایانه ش
خه شمان بووته !

له ره دا شاعیر خه ریکی دروستکردنی وهه به و مهشکمان هه لاک دهکا و
دهمان په دهکات .

_ له سه ره تايی کتهبهک ته تاو کو که تايی به دهوی عه شقهک بووم ووجودی
نه بوو .

_ چاو سهی گه نه وهی هه سه کم بووم نه وهه سه و ووجودی نه بوو .

_ چاو سهی مردن بووم هه رهگیز و هه رهگیز نه و مردنه نه ههات .

_ چاو سهی ئارامی بووم نه و ئاراميه م نه بينی .

له ناو سه که که دهدها ده توانم بهم /

وهک نمونه //

_ به شتهکی نه ده دهقه دهچته خانهی نووسينه نه زموونی ژيان و زانينه
شته نهک وهه کو بهرین وهه به کارهگه ره و بهرینه شوتهک لهی ده مه نه ته وهه ،
ژيان شتهکی باشه نه که ره رهگه ره و خه بهارین و کوردهی ته بهه نه .
لا په سه ٦٥

_ چه نه شيعرهک وهک له که دهانه وهه و ته فکرينی شته نهک ده بهرته له خه يا
دهچته ،

ژيان ته نهه سه ره که به ناو مردنه . لا په سه ٧٤

_ به شتهکی دهکی وهک هه سه ته و ته که يشته له وهی چه ده گوز ره ته له
ژيان نهده .

ته نه که یت شه ره ره مره قی ناهوم ده شيعره و هه چی تر . لا په سه 77

_ به شتهکی دهکی دهته که به له که سه شه و زه مه نه و کات و شوته نهکان .

دهی خته ته سه لهی هه چه ده سه ته که مه که

چونکه جه نه مه له خه که بينيه . لا په سه 56

_ بـشـکـی دیکـی چارـسـری ئـ و کـشانـ دـکـات لـی تـگـیـشتن بـ
 بوونـ وـرانـی هـن لـ دـوربـرمان .
 کـشـی نـوان من و ئـم جیها نـ ئـوـیـ
 من هـمیشـ لـئاوـدانـ وـدام
 لـجیها نـکدا هـرگیز ئاوـ نادا تـ و . لاپـ 67
 _ بـشـکـی دیکـی دواندن و پرسیارکردن لـ بارـی ووجودیـت و مـژووی
 مرـقـکان .
 بـمن قورسیـکی تـدایـ قسـکردن لـسـر مرـق . لاپـ 79
 _ بـشـکـی دیکـی وردبوونـ وـیـ لـ پرسـی مرـقـکان و هـستی
 نـتـوایـتی و هـستی کوردبوون .
 شاعیری استـقینـتـها کـسـکـ توـیـ لـم جیها نـدا
 لـم کوردستانـدا نـک ژیا نـکی استـقینـتـنا نـت گـیـکی شـریفا نـش
 زـحمـتـ . لاپـ 80
 _ بـشـکـی دیکـی بـئومـدبوونـ لـ ژیا نـکردن لـ کوردستان بـگشتی و
 ژیا ن لـشارـکاندا .
 هـر هیج نـبـتـشتـک بـی
 من دوور لـووـا تی خـم دـژیم
 خـزگـ یـکـک ئاـایـکی لـسـر ما کـم هـئـدا
 من هیج بارودـخـم باش نیـ . لاپـ 58
 _ بـشـکـی دیکـی دـزینـوی ژیا نـ و وونبوونی خود .
 چـکی من دـمـ
 شـش بریتیـ لـبـناکردنی خـیا لـنا و دـدا . لاپـ ۷۷
 با بگـینـ و ژووـرکی خـمان
 گلـپی ئـم شارـ وک دـک بـچاوما ئـچـت . لاپـ 91
 _ بـشـکـی دیکـی بـدیـهـنـانی دادپـروـریـ و تـکشـانی فـکـری
 چـنا یـتیـ .
 تـ تـماشا بـکـ ئـم شارـ جوانـ
 تـنا نـت ئـم ووـا تـ جوانـ
 هیچی تـی تـا نیـ
 تـها خـونـکانت نـبـت . لاپـ 49
 هـر بـیـ ئـ و شتا نـم بـفـکـری هـات .
 هـر بـجدی مرـق بوونـ وـرـکـ خـی لـسـرووی ئـقلانیتـ و دـبـینـت و
 هـست دـکـات لـ شوـنـک دـگیرسـتـ و چـنیش لـی تـدـگـات ؟!
 و / ئایا هـهـاتـن لـئـقـانیتـ بـر و نائارامی و تـسـلیم بوونـ
 بـئـری واقیع و پـشیمان بوونـ و نیـ لـوی نـژیاوین .
 مرـقـکان لـچ سـردـمـک و زـمـنـک و دـژین و ئومـدیـان بـژیا نیان
 هـیـ ؟!

و / دونیاییک ل گومان ه ی و کچی ق تریک ل باو و
یقینمان ه ی .

ل م د ق نووسر چ ند کاریگری فکری ر ژاوا ب س ر و ی
ئ و ند ش تاریکیک یا ئاگری یانیش ه زکی فیزیکی یانیش م ترسی
واد کات پرسیار دروست بکات ل بار ی پ شها ت کانی ب رد می .
چ ند ب وای ب ئ ستای ه ی ئ و ند ش ئاو ل ابردوو د دات و
.

چ ند ش ی مان و د کات ئ و ند ش ش ی خ کوژی د کا .
ه ر ئ و ش واد کات ئاستی نووسینی و گ م ی ووش کان ئ و ند
ه ستیار بی ه ست بکی ئ م کت ب ب ت نووسراو ب مام ل ک تایی
ت د گ ی ک س کی دیک ه ی ل ناو بوونت ، تارمایی ه ی یانیش
س ب ر ک ه ی ب ئوی نووسیو ن وک ب ت .

ت گ یشتن ل ووش کان مانایکی نیی ، ب ب ت گ یشتن ل مانا و
م بستی ئودیوی پشت ووش کان ، چونک لودیو ه ر ووش یک ک د و
مز و پرسیاریش ه ی .

نووسر ب دوا ی ه ست کان د گ ت ، کچی ئ م ی مر ف ت نها ب دوا ی
هستی بیستن و بینین و گ کردن و تامکردن و چ ندین ه ستی دیک یین .
نووسر پ مان د ت ل استیدا مر ف کان ل ژر کاریگری س دان
هستن .

هستی ت نیایی و دووری و ن ت و ی و نیشتمانی ر و و نا ئوم دی و
نا ئارامی و گ نجی و پیری و ف قیری و ب ک سی و تو یی و دیلی و
هستی ن خشی و ئ و ه ستان ی ه ر ک س ک ل ی ت د گات .

کا ت ک مر ف نوقمی ک ش کانی ژیان د ب ت و ، ب د نیایی و ورد
خ شی کان ناتوانن ئ و مر ف ب گ ن ن و ب ئ و ش و ژیان ی ت دا
ژیاو .

چونک مر ف بوون و ر ک شت ک ف رد بی ، د یان شتی ل فکر د چ ت و
، و م ی پرسیار ک و رد گ رت د یان پرسیار و و م ی ل فکر
د چ ت و .

د گات ت م ن ک یادگی ب ج ر ک پی وای ه موو شت کی ل فکر
د چ ت و ه ست د کا ه بوون و ن بوونی و کو ی ک .
کچی بینینی یا بیرک و ت و ی یک یا بیستنی یا خ شی یک یا ترس ک
واد کا ب گ ن ی و ب ه موو س رد م ک .

ل م د ق ت د گ یین نووسر

ش ک ه ی ئ و ش ش ی ه موو مر ف ک و ه تا دونیاش ه ی
ئ و ش ک تایی نایت .

مر ف ک ه ی مر ف قایتی ل ز واق نایی و ک سیش د ر ق تی نایت .
ژیان ک و مردن ک و مر ف ک و تابووت ک ه ی ب مردن

ئامادەنەكراو بەككو بە ئوو دروستكراو كەنەمرین .
ئەم كەتەبە بخوێنوو بە ئووێ نەمریت ، بوونت مانایەکی هەبەت و
عەرشى ژيان گاتەت لەگەڵ نەكات و هەست بەكەى بارگرانى .